

Kjak

Levi Mørk
valevni fyri allar Føroyar
Javnaðarflokkurin

WIFI Hot-spots til allar Føroyar er eitt politisk mál!

Eitt av mínum hjartamálum í býráðnum í Havn er at betra um KT- tænastr til borgaran, við at seta so- kallað WIFI- hotspottir upp í høvuðsstaðnum, tað gongur framá við tí ætl- anini og eitt nú er komi fritt tráðleyst internet býar- bókasavninum.

faraskipini, sjúkrahúsini og bygðaleiðir hjá landinum. Eitt nú er henda skipan ymsa staðir sum nú er, á læraraskúlanum og á Landssjúkrahúsinum, og tað er frálíkt. Men, enn er langur vegur á mál.

Vit skulu eisini endur- skoða lógirnar hesum viðvíkjandi, soleiðis at internet tænastran verður meira frí til frama fyri allar føroyingar, vitjandi, ferðandi og onnur. Eisini skal takast hædd fyri í lógunum, hvat er ein tænastr og ikki, við atliti tað almenna og tað privata.

Har ung- dómar, vitjandi, ferðandi og onnur gleðast um hesa tænastr.

Samtykt er eisini í bý- ráðnum í Tórshavn, at nýggju bussarnar skulu hava hesa skipan áðrenn 1. sep. 2011. Somuleiðis verður arbeitt við, at henda skipan skal vera í øllum bygningum hjá Tórshavnar kommunu, til frama fyri eina góða tænastr til borgaran.

Tráðleyst internet, er eisini eitt av mínum høvuðsmálum til løgtingsvalið

– Um onkur skuldi ivast, so verður hetta eisini eitt av mínum hjartamálum til komandi løgtingsval, har endamálið í fyrsta umfarið er, at fáa tráðleyst internet til allar almennir bygningar hjá landinum, har tað er átrokandi.

Her hugsi eg um; skúlar, studentaskúlar, strand-

Tað besta hevði verið um allar Føroyar vóru ein hotspottur, men tað er nokk ein langur vegur.

Um allar Føroyar bleiv ein friur hotspottur, er einki at ivast í, at tað hevði verið eitt gott ikast til tað føroyska samfelagið.

Um vit vilja vísa áræði og hugsa um nýggjar vinnu- møguleikar, so er tráðleyst internet um alt landið ein góð iløga til okkum øll.

Eg ivist heldur ikki í, um vit vilja og tora frá polit- iskari síðu, fer tráðleyst internet til allar Føroyar, at geva okkum føroyingum stórar inntøkur langt inn í framtíðina.

Harvið verður ræðu- myndin sum vit eru hóttað av, blivið til eina fólka- menning.

Teitur Vágadal

sjúkrarøktarfrøðislesandi og valevni Sjálvstýrisflokksins

Útbúgving steðgar fráflyting

Føroyar uppliva fráflyting. Tað er eingin loyna. Men eitt hava vit lyndi til at gloyma. Øll lond uppliva eina fráflyting. Spurningurin, er bara, hvussu stór fráflytingin er. Flestu lond hava ikki so stóra fráflyting, men Føroyar hava eina stóra fráflyting. Hvat er so annaðleiðis við Føroyum, kunnu vit spyrja? Er tað tí at føroyingar eru nakrir ómentaðir holubúgv- ar, sum ikki hava nakað at bjóða nýmotans altjóða- gjørdum mentaðum fólki? Eg haldi ikki at hatta er trupul- leikin. Eg skal enntá vera so óføroyskur, og siga at eg veit, hvat trupulleikin er!

Hyggja vit eftir fólkatál- inum í Føroyum og serliga aldursbýtinum, hvussu mong vit eru, síggja vit eitt ræðandi mynstur. Men eitt mynstur, sum heilt einfalt fortelur okkum, hvar trupulleikin er.

Nøkur fá tøl:
Sí talvu 1

Út frá hesari talvu síggja vit greitt, hvussu býtið er í fólkatálinum. Ein árgangur liggur á umleið 700-800 fól- k. Og í Føroyum hava vit eisini eitt gott burðartal, alto so talið fyri føðingar fyri hvørja kvinnu í burðardýggum aldri. Tað er at gleðast um.

Men vit kenna øll til tað famøsu kreppuna í 90inum. Tað er nú skjótt 20 ár síðani, so hví skulu vit áhaldandi hoyra um hana?

Nøkur fá tøl aftrat:
Sí talvu 2

Somu árgangir, men heilt onnur tøl. Hvør árgangur er minkaður nógv, við heilt fáum undantøkum, ja faktiskt bert einum undantakið. Hvat er hent, kann spyrjast?

Fráflytingin var stór, men síðan tá hava Føroyar, jú havt góðar tíðir. So hví eru tøl- ini framvegis skeiv?

Als var ikki stovnað fyrr enn í 90unum, so har gluppu nøkur fól- k. Nógv, sum gjørdust arbeiðsleys, høvdu næstan einki annað val enn at fara til Danmarkar og til eina betri skipan og betri umstøður. Tað er nátturligt. Breyð og tak yvur høvðið eru lívsneyðug.

Men nú hava vit Als, og hava havt Als leingi. Men tøl- ini eru framvegis ikki broytt til tað betra. Tað tykist bara at ganga niður eftir bakka.

Hví takið eg so bara tey ungu? Vit síggja hetta mynstri bara hjá teimum ungu. Vit síggja ikki sama mynstur í øðrum aldurs- ból- kum. Vit síggja tað sama mynstri ár undan árið, sjálv- t um tíðirnar vóru góðar.

Hví útbúgving?

Tí at útbúgving steðgar ung- dómi at fara av landinum. Ungdómur fer av landinum, tí at í út- lundum kann hann útbúgva seg.

Í 90unum fóru nógv av landinum at útbúgva seg, tí

at tey høvdu einki annað val. Vinnan megnaði ikki at bjóða teimum nakað. Landið hevði onga útbúgving at bjóða teimum. So har var bara eitt at gera, at stinga í posa og sekk, og leita aðrar leiðir.

Vit hava fingið nøkur av teimum heim aftur, men slettis ikki øll. Hví? Tí at tey gera tað sama sum øll onnur. Finna sær ein maka, fáa børn, keypa hús/íbúð, tey fáa sær allan pakkan og festa røtur. Sum vit øll onnur.

Hvat skulu vit so gera? Vit mugu halda teimum aftur so leingi, sum møguligt. Vit mugu tryggja okkum at tey fáa sær allan pakkan. Vit mugu tryggja okkum at tey finna makan í Føroyum, fáa børn í Føroyum, keypa hús/íbúð í Føroyum. Hetta er vit noydd til at gera, fyri at Føroyar skulu hava eina framtíð. Tað er heilt einfalt. Um ung ikki búseta seg í Føroyum, so veksur fólkatálið ikki.

Fólkavøksturin í Føroyum er í minking.

Í 2010 var fólkavøksturin heili 6 fólki! Í 1987 var hann 633!

Bjóða vit ungum útbúgv- ing, so bjóða vit teimum eisini eina framtíð í Føroyum. Hava ung eina framtíð í Føroyum, so hevur Føroyar eisini eina framtíð.

Fróðskaparsetur Føroya

Í fjør byrjaðu 213 nýggj les- andi. Í ár verður tað ikki

líka nógv, tíanverri. Játtanin er hækkað tey seinastu árin, men har restar nógv í. Føroyar hava forsømt útbúgving í alt ov mong ár, men eru í ferð við at fáa eyguni upp fyri útbúgving. Hetta er at gleðast um, men vit mugu ikki sova í tím- anum hesuferð. Vantandi fólkavøkstur, vísur at áhugin ella møguleikin fyri at vera í Føroyum er ikki nóg væl til staðar.

Sjálvstýrisflokkurin hev- ur seinastu árin víst á henda lívsneyðuga tørv, og fara vit áhaldandi at vísa á útúgving. Útbúgving er støðug, ung- fólk vilja altíð útbúgva seg, spurningurin er bara hvar.

Sjálvstýrisflokkurin hev- ur eisini havt fleiri lógar- uppskot, til frama fyri útbúgving, men eru tey tían- verri ikki tikin till eftirtektar og hevur kjakið heldur ikki verið til staðar í Løgtingin- um.

Játtanin til Setri skal hækkað enn meira, hjálpin til lesandi skal gerast enn betur, stuðulin má økjast meira, so tey ikki søkja sær aðrar leiðir. Har, sum maturin smakkar best fara flest.

Tískil eru vit noydd til at hugsa um tey ungu. Hugsa vit ikki um tey, so gloyma vit tey, og so stinga tey av til Danmarkar ella aðra staðni.

Talva 1

	1988	1989	1990	1991	1992	1993
16 ár	788	808	831	803	784	723
20 ár	926	877	805	725	706	707
24 ár	737	727	781	808	755	681
25 ár	701	770	704	739	781	706
30 ár	682	751	742	651	655	684

Talva 2

	1994	1995	1996	2004	2005	2006
16 ár	693	675	673	705	750	777
20 ár	662	613	631	611	631	651
24 ár	545	450	447	577	537	511
25 ár	600	495	455	537	565	515
30 ár	665	574	624	635	618	594